

Kanda H. Tivadar

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző:

HOPP FERENC

Cím:

(1833—1919)

Forrás:

Magyarországi

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Idő

"1833"

Személy

Helyszám

mértékben járultak hozzá a múzeumok gyarapításához. Volt idő, évekkel ezelőtt, amikor nagy érdemeiket nem hirdethettük méltóképpen. A múzeumok jelenlegi legfelsőbb vezetése azonban most célkitűzésének tartja, hogy a múzeumok gazdagítása újra nemzeti és közzgygé váljék.

Kanda H. Tivadar

A múlt század végén — századunk elején fejlődő fővárosunk legérdekesebb személyei közé tartozott Hopp Ferenc. Ővé volt a Vörösmarty tér és Türr István utca sarkán levő híres Calderoni és Társa optikus cég patinás üzlete, amelynek kirakatában aktuális fényképek tájékoztatták a Belváros korzózó közönségét a legújabb világseményekről. A cég a Kis Híd utcában fizikai, természetrajzi és vegytani tanszertartartat is tartott fenn, mert Hopp Ferenc 1872-ben elsőnek kezdeményezte, hogy ez az új iparág kifejlődhessék Magyarországon. De közismert volt Hopp Ferenc mint világutazó is. Ötször utazta be a földet és utolsó nagy útjára, amikor is az első világháború kitörése San Franciscóból siettette haza, 80 éves korában indult neki, amivel különleges életerőről és szellemi vitalitásról tett tanúságot.

Magános emberként élve, amit az üzlet hozott, jórészt az utazásaira ment el, Hajtotta őt a vágy, hogy a szakmai szempontból fontos kiállításokat mind meglátogassa, elment olyan meszsíre is, mint Chicago vagy Philadelphia vagy akár Oszaka. Hopp Ferenc lelkes híve volt a technikai haladásnak. Amikor befejezték a transzszibériai vasút építését, az első között volt, akik ezt az utat megtették. Kétségtelenül Hopp Ferenc volt a legviláglatotabb magyar ember. Az utazásairól színes előadásokon és útleírásokban számolt be a Magyar

Földrajzi Társaság alapító és választmányi tagjaként. Ezekhez a felvételeket és a diapozitíveket mind maga készítette. Utirajzai a Földrajzi Közleményekben jelentek meg. Baráti kapcsolatban állott Lóczy Lajossal és Stein Auréllal, akik oly sokat tettek kevéssé ismert földrészek felfedezéséért vagy eltemetett kultúrák feltárásáért. Útjairól rendszerint gazdag gyűjteménnyel megrakódva tért vissza. Az Andrássy út 103 sz. alatti villája múzeumszámba ment és Budapest egyik nevezetességének számított. Győne lett volna az, amikor a jávai Buitenzorg botanikus kertjének kis mását valósította meg, amely eredeti kínai kapu, indiai szentélyek, koreai pagoda, japán Buddha-szobor és az Indiai-óceán óriási kagylói díszítettek. Hopp Ferenc a műgyűjtő, útjain mindig gondolt a múzeumokra is, nagylelkű gyarapítója volt a Magyar Nemzeti Múzeum ásvány- és néprajzi tárainak.

Mint utazót és gyűjtőt talán Japán érdekelte a legjobban. 1882–83-ban járt odakint először és megragadta, hogy ennek a nagyon szép országnak a lakói milyen hatalmas igyekezettel kezdtek hozzá, hogy a feudális elzárkózottságot és az elmaradást felszámolva, a nyugati fejlődés eredményeit átvegyék. Az optikus precíz munkájához szokott szemét megragadták a japán iparművészet tökéletesen kivitelezett és annyira egzotikus alkotásai és

ezek között is talán legjobban a laktárgyak. Érdekes megfigyelni és nyomon követni, hogy a gyűjtő Hopp Ferencnek az ízlése hogyan fejlődött élete utolsó 35 esztendejében. A kezdeti „souvenir” tárgyakból, mint az Adenban vásárolt strucctojás és a kínai Nagy Falból kihullott téglá, Közép-Európa legjelentősebb kelet-ázsiai gyűjteménye alakult ki.

Hopp Ferenc idegenként érkezett 1845-ben Pestre, hogy a Calderoni céghez álljon be inasnak. A cseh-szlovákiai Fulnek városában született, 1833. április 28-án. Anyanyelve német volt és haláláig ezen a nyelven beszélt a legszívesebben. De az 1848–49-es magyar szabadságharc nagy élményei jó magyarrá tették. Előtte van egy fényképe, amely a hatvanas évek elején készült s amely az éppen New Yorkból visszatért utazót Kossuth-szakállal, magyar ruhában ábrázolja.

Hopp Ferenc élete alkonyán elsősorban is az élete fő művének tartott múzeuma sorsát szerette volna biztosítani, úgy hogy ennek anyaga együttmaradva, a tanítás célját szolgálja, hogy hivatott helye legyen a magyar keletkutatásnak. Fontolgatta, miképpen biztosíthatná ennek határozott célkitűzését és későbbi fejlődését, mert, hogy a magyar államnak hagyja, ez az elhatározása már korábban megszületett. A Magyar Tanácsköztársaság idején, 1919 június 22-én kelt végrendeletében intézkedett arról, hogy halálával gyűjteménye ne szóródjék szét

különböző múzeumokba, hanem az ugyancsak az államnak hagyományozott villájában a gyűjteményéből Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum rendeztessék be, amely egyúttal ázsiai tudományos intézet céljaira is szolgálhat. A végrendelet így az új közgyűjtemény alapítólevele lett. Rendezéséhez és feldolgozásához Felvinczi Takács Zoltán, a múzeum első igazgatója, még Hopp Ferenc életében kezdett hozzá. Nem sokkal ezután, 1919. szeptember 9-én, halt meg, 86 éves korában.

A Hopp Ferenc nevével viselő Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum, mint a Tanácsköztársaság idején alakult intézmény, Hopp Ferenc nagylelkű hagyatékának és előrelátása következtében fennmaradt, de igazi fejlődésének csak a felszabadulás óta eltelt 13 évben indulhatott. Gyűjteményanyaga több mint megkészszeresedett, hét főnyi tudományos kutatógárdája és gazdag könyvtára teszik lehetővé, hogy Ázsia régészeti és művészeti emlékei valóban tudományos intézetként működjenek. Az Iparművészeti Múzeum megértő támogatásával állandó Kína kiállítását rendezhette be a volt Ráth György Múzeum épületében.

A magyar múzeumok nagyon sokat köszönhetnek megértő és bőkezű donátoroknak. A múzeumügyben meglátták annak nemzeti jelentőségét és életük egyik legfőbb törekvésékként szerényebb vagy gazdagabb vagyoni lehetőségeknek megfelelően, igen nagy